GAZETA LWOWSKA.

W Poniedziałek **N^ro.^ 153.** 23. Września 1816.

Na ćwierć roku, poczawszy od 1. Października, aż do ostatniego Grudnia, przyymuie się na tę Gazetę w Czternastu Złotych Reńskich, prenumerata. Nowi Prenumeranci zechcą ią zatém, iednakże nie gdzieindziey, iak tylko na swoich pocztach zapisać, aby według ich liczby nakład mógł bydź powiększonym.

Wiadomości kraiowe.

Ze Lwowa. — N. Cesarz i Król raczył Galicyyskiego drugiego Kommissarza cyrkułowego, Urodz. Ferdynanda **Kronenfelsa**, mianować Sekretarzem przy Rządzie kraiowym Galicyyskim, a drugiego Kommissarza cyrkułowego, Walentego **Weydnera**, pierwszym Kommissarzem. Na wakuiące przez to urzędy drugich Kommissarzy cyrkułowych, raczył N. Pan posunąć dwoch trzecich Kommissarzy cyrkułowych, Karola **Poledniaka** i Augustyna **Kadyego**, a dwa Kommissarstwa cyrkułowe trzeciey klassy dać Praktykantowi konceptowemu przy ziednoczoney Kancelaryi nadworney, Karolowi Kawalerowi **Gersch**, i Sekretarzowi cyrkułowemu Józefowi **Burianowi**, a to z nayłaskawszego względu na wieloletnie dobre usługi wyżrzeczonych Urzędników.

Maiąc N. Pan nayłaskawszy wzgląd na dowiedzione zasługi Radcy Dyrekcyi solney i Zarządcy gornicznego w **Bochnii**, mianował go w dziedzicznych kraiach swoich Szlachcicem z przydomkiem **Falkenfels**, podarowawszy mu należącą się za to taxę.

C. K. Morawsko-Szląskie Towarzystwo wiadomości rolnictwa, natury i kraiow, mianowało na posiedzenia swoiem w **Brynie**, Prezesa Sądu Szlacheckiego w **Bielsku**, P. Karola **Koerbera**, swoim współczłonkiem korrespondującym. (*Znane są pisma ekonomiczne tego męża, umieszczone w gazecie naszey z roku 1811go i 1812go.*)

Podczas uroczystości hołdowey w krainie **Tarnopolskiey**, złożył C. K. Szambelan i Dziedzic kilku wł. ści, Hrabia Alexander **Starzeński**, chwalebny dowod swoiego patryotyzmu przez to, że dla uświetnienia tey uroczystości dał 2000 Z. R. na utworzony w **Wiedniu** dla Ces. Austr. Inwalidow nowy fundusz.

Na utworzenie odwodowego szwadronu pułku ułanow, imieniem N. Pana zaszczyconego, ofiarowali znowu w Cyrkule Tarnowskim: P. Maciey Bukowski w Grądach 50 Z. R. P. Jozef Lewiecki w Zaziernikü 30 Z. R. P. Hrabia Wiesiołowski w Woysławicach 80 Z. R. P. Bzowski w Radwanie 50 Z. R. P. Felicyan Bobrowski w Łękach 50 Z. R.

Na wsparcie Instytutow Siostr Miłosierdzia ofiarowali w Cyrkule Samborskim: Dziekaniia Starosolska obrządku grec. kat. 11 Z. R. P. Berezowski Dziedzic Głębokiey 100 Z. R. JX. Będziński Pleban łać. w Wojutyczach 5 Z. R. P. Niedobilski w Felsztynie 10 Z. R. P. Jaszowski Dziedzic Wankowie 5 Z. R. Klasztor XX. Bazylianow w Ławrowie 10 Z. R. JX. Jarzymowski Pleban łać. w Kaysersdorfie 5 Z. R. Gmina tameczna 7 Z. R. 30 kr. P. Baron Karnicki Dziedzic Popielow 5 Z. R. Cech szewski w Drohobyczu 3 Z. R. Cech stelmachski tamże 3 Z. R. Cech rzeczniczki tamże 5 Z. R. Cech garncarski tamże 1 Z. R. Cech kowalski 3 Z. R. Cech bednarski 5 Z. R. Cech krawiecki 1 Z. R. PP. Urzędnicy Magistratu Drohobyckiego 8 Z. R. PP. Urzędnicy Drohobyckiey kassy mieyskiey 5 Z. R. P. Józef Żerowski Urzędnik dominikalny 2 Z. R. PP. Urzędnicy solni w Modryczu 30 Z. R. P. Jarocki Porucznik z pułku Hrabiego Bellegardego 4 Z. R. PP. Urzędnicy solni w Drohobyczu 55 Z. R., w Stebniku 20 Z. R., a w Solcu 36 Z. R. JX. Krościcki Pleban łać. w Drohobyczu 10 Z. R. — Ogółem 349 Z. R. 30 kr., z których to dobroczynnych składek szpitale Siostr Miłosierdzia w **Maryampolu** i **Rozdole**, iako naywięcey potrzebuiące, po 174 Z. R. 45 otrzymały.

Z Wiednia d. 12. Września. — N. Król Francuzki zaszczycił Feldcaygmaystra Barona **Duka**, polnego Marszałka-Porucznika Hrabiego **Radetzkiego**, polnego Marszałka-Po-

X

rucznika i jeneralnego Adjutanta Jego C. K. Mci, Urodz. Kutschere, i polnego Marszałka-Porucznika Hrabie Klebelsberga, W. Krzyżem swoiego orderu woyskowego S. Ludwika; Jenerała-Majora Langenana, Krzyżem kommandorskim orderu zasługi woyskowey; Jenerała-Majora i Radcę woiennego Radoshewicza, Krzyżem kommandorskim orderu S. Ludwika; Pułkownika i jeneralnego Adjutanta Hrabiego Paara, Podpułkownika Barona Kressa de Kressenstein z pułku ułanów Arcyxięcia Karola, Podpułkownika Jerzego Gepperta, i Majora Barona Kavanagha z jeneralnego Sztabu kwatermistrzowskiego, Majora Hrabiego Clamm-Martinitza od ułanów Xięcia Szwarcenberga, Majora Barona Marschalla z pułku piechoty Wimpfena, Plac-Majora w Como Forestiera, tudzież Rotmistrza Hrabiego Wrbnę z pułku ułanów Xięcia Szwarcenberga, małym Krzyżem orderu S. Ludwika, a N. Cesarz i Król, Pan nasz miłościwy, raczył onymże noszenie tych ozdob orderowych nayłaskawiey pozwolić.

Wczoray, iako w dzień imienin N. Cesarza Rossyyskiego, odprawiło się w tuteyszéy dworskiey kaplicy Poselskicy uroczyste nabożeństwo. Z tegoż samego powodu był u Ces. Rossyyskiego Posła Hrabiego Stackelberga świetny bal, na który zaproszeni byli obecni tu znakomitsi Rossyanie, całe Ciało dyplomatyczne i nayznakomitsze osoby stanu szlacheckiego.

Wiadomości zagraniczne.

Zjednoczone Stany Ameryki północney.

Jedna z gazet Paryzkich pisze, że Rząd Ameryki północney i mnóstwo kapitalistow zdaią się naycelnieyszą swoią uwagę zwracać na dwa przedmioty: na ułatwienie handlu wewnętrznego i na ożywienie przemysłu na zachodzie i północy. Prowincye w głębi leżące znayduią szczególniey w tém wielkie zachęcenie do fabryk, że oszczędzaią znakomite koszta transportu przez góry, sporządzaiąc u siebie potrzebnieysze wygody życia. Zresztą iuż niedaleka iest owa chwila, gdzie Amerykanie nie same tylko płody swoiey ziemi, ale także i płody swoiego przemysłu wywozić będą. Utworzyły się towarzystwa dla kopania kanałow i nadania rzekóm spławności aż do nayodleglejszych nowozaludnionych krain Ziednoczonych Stanów. Parowe okręty płyną na Hudsonie, na Ohio i na Mississipie; buduią ie także i na ieziorach. Tak skracaią Amerykanie odległość, a płody żyznych krain nad rzeką Ohio zbogacaią targi Nowego-Orleanu. Między Stanami, gdzie są rękodzielnie, celuie Connektikut. Pastwiska iego wypasaią liczne trzody owicc cienką wełną pokrytych; sukno, które tam wyrabiaią, wystarcza na potrzebę mieszkańców. W Rhode-Island doskonale przerabiaią bawełnę Georgiyską, szczególniey w okolicy miasta Providence, którego handel bardzo iest kwitnący, i które wysyła okręty aż na spokoyne i Indyyskie morze. Zadziwiaiące powiększanie się Bostonu, Salemu, Massachusettu, Portsmouthu i Nowego Hampshire, świadczy o rozpostrzenieniu się i postępach żeglugi zewnętrzney; Nowy-York, Filadelfiia i Baltimore, stały się miastami handlowemi pierwszego rzędu; bogactwa ich mieszkańców, płony ich rostropnych i śmiałych przedsiewzięć, wpływaią na powrót do Kraiu, i podnoszą co raz więcey rolnictwo. Korczowanie idzie spiesznym krokiem; Genessea, ieszcze przed 20 laty lasami okryta, okazuie dzisiay widok nayprzyiemnieyszy; mnóstwo ludzi żyie tam w pomyślności i szczęściu. Edukacya równymże krokiem idzie z przemysłem; przyięto powszechnie Lankasterski sposob nauczania; trzeba go tylko poznać, aby go cenić. Właśnie, iakby czarodzieyskiém skinieniem, powstaią miasta wśród puszczy; gazety wychodzą w micyscach, których nazwiska esz zo nie znane są w Europie; iako to n. p. gazeta Scioto z Chillicoty, gazeta Ontario-Messenger w Canandagua, a Western-Herald w Steubenville; wszystkie te gazety pisane są z umiarkowaniem, i tchną duchem Rządu i miłości Oyczyzny. Zgodnie z usiłowaniem Obywateli stara się Rząd o wydoskonalenie wszystkich części służby publiczney, o pielęgnowanie zarodów powszechney pomyślności, i o zabezpieczenie ich na przyszłość przeciwko wszelkim napadom. Tym celem każe budować okręty liniiowe, i zakładać szańce ku obronie naycelnieyszych miast nadmorskich. W tym względzie było nieszczęście Wassyngtonu pożyteczną nauką dla Amerykanów. Przyymowanie mnóstwa Officerów zagranicznych do wóysk Amerykańskich, nada im pewną przewagę nad Angielskiemi; zwłaszcza, że Amerykanom od tego czasu, iak wprowadzili milicyę kraiową, nigdy nie zbywało na żołnierzach, lecz zawsze na dobrych Officerach.

Ameryka Hiszpańska.

Dnia 22. Sierpnia nadeszły do Londynu wiadomości z Buenos-Ayres, dochodzące

do d. 1. Czerwca. Te zawieraią, że maytki Angielskich okrętow, zawiiaiących do tamecznych portów, uciekaią i zaciągaią się na pokłady okrętów korsarskich, które maią banderę Buenos-Ayreską, lecz po nayważnieyszéy części trzymano są za uzbroione okręty Zjednoczonych Stanów północney Ameryki. Te okręty nie obrażaią w żadnym sposobie Angielskich okrętów, gdzie ie napotykaią, lecz zabieraią wszystkie okręty Hiszpańskie, poczytuiąc ie za nieprzyiacielskie Państwu Buenos-Ayres.

Na kawiarni Lloyds (w Londynie) przylepiono następuiące doniesienie z Buenos-Ayres z dnia 28. Maia: „Okręt Amerykański Mammoth wypłynął z tego portu z osadą 80 ludzi, dla krążenia pod banderą Niepodległych Hiszpańskich wzdłuż brzegów Chilli i Chin.

W Buenos-Ayres wyszła d. 24go Maia gazeta nadzwyczayna, zawieraiąca wiadomości o wyprawie Kommodora Browna na morzu południowem, i spis zabranych przez niego okrętów, których liczba iuż do 50ciu dosięgała.

Don Zowar, Kommissarz wóysk powstańców w Karakasie, przesłał do Angielskiego Gubernatora w Antyllach odezwy i bulletyny Bolivara, w których się wyraża, ażeby W. Brytaniia, ieżeli to bydź może, przyłączyła się do strony słuszność maiącey.

Jenerał Francuzki Humbert, który z Nowego Yorku udał się do Mexyku, stanął na czele republikanow i niepodległych Mexykańskich. Będący z nim Officerowie Francuzcy otrzymali wyższe stopnie w woysku Mexykańskiem, wynoszącem 50,000 ludzi dobrze uzbroionych. Zapewniaią, iż Jenerał Humbert ruszył tam za danym sobie rozkazem i z pewnemi przepisami, i że, gdy czas będzie potemu, okaże się podwładnym komu innemu, czyli drugim w dowództwie.

Gazety Londyńskie piszą powtórnie o pogłosce, że powstańcy Hiszpańscy w Ameryce wchodzą w układy z Józefem Bonaparte.

Hiszpaniia.

Gazety Paryzkie donoszą z Madrytu, że były Minister dla spraw Indyyskich Lardizabal, i Jenerał Abadia, który się iako Kommissarz Królewski przy wyprawie przeznaczoney do Ameryki w Kadyxie znaydował, uwięzieni zostali za korrespondencyę, którą mieli z sobą i z P. Abadia, będącym w Lima (w Ameryce południowéy).

Gazety Londyńskie (a z tych także i Monitor) piszą o wielkim ucisku, który ma panować między żołnierzami Hiszpańskimi, szczególniey przy marynarce służącymi, a to dla nieregularney wypłaty żołdu miesięcznego. Z tego powodu miał Król dać bardzo ostry rozkaz Ministrowi marynarki, ażeby z żołnierzami morskimi nie obchodził się gorzey, iak z innymi; a ieżeli umieszczonym przy marynarce Officerom tylko połowa, albo trzecia, lub tylko czwarta część ich żołdu miesięcznego wypłacaną bydź może, aby także i innym Officerom lub Urzędnikom kraiowym więcey nie wypłacano.

W Maladze miały zdarzyć się sceny niespokoyne, a Arcybiskup miał bydź przymuszonym dać wielką summę pieniędzy, aby zapobiegł zrabowaniu swoiego pałacu.

Mocny oddział Królewskiéy gwardyi przybocznéy wyruszył z Madrytu do Kadyxu dla przyięcia Xiężniczek Brazylskich, których przyiazdu iuż wkrótce spodziewaią się.

Włochy.

Donoszą z Palermu pod d. 26. Lipca, że rozmaite osoby wyższego stopnia w Sycylii pracuią z wielką gorliwością nad tem, aby skłonić większość Gmin, lub przynaymniey mieszkańców do podawania prośb o zniesienie Konstytucyi z roku 1812go (utworzoney, iak wiadomo, na wzór Angielskiey) i o przywrócenie dawnego kształtu Rządu.

Według doniesień z Rzymu pod d. 18. Sierpnia, ustać tam miał Rząd tymczasowy z dniem 31. t. m. Właśnie ogłoszono ważne środki do likwidowania długów publicznych. Wydane będą osobne ustawy względem Policyi i Władzy wykonawczéy, iako też stosowne przepisy tyczące się Uniwersytetow i publiczney edukacyi. Zakładaią kassę amortyzacyyną na umorzenie długow publicznych, i w ogólności pracuią nad tem, ażeby kunszta i nauki w Rzymie znowu zakwitnęły, i żeby iak naydzielney podźwignąć przemysł narodowy we wszystkich częściach rolnictwa, rękodzieł i handlu.

Donoszą z Parmy pod d. 16. Sierpnia, że z pułku Maryi Ludwiki rozpuszczaią owych, co swóy czas wysłużyli; aby iednak pułk ten utrzymać w zupełney liczbie 1320 ludzi, rozpisuią nowy zaciąg na 250 ludzi. Nadto nakazano zaciąg 2280 ludzi, z których się ma utworzyć odwód powyższego pułku. Ci nie wstąpią atoli w czynną służbę, lecz tylko natenczas maią się stawić, kiedy pułk będzie

)(2

musiał postawionym bydź w zupełnym stanie 3600 ludzi. Tymczasem maią zastępować w domu służbę milicyi kraiowey.

Francya.

Monitor Paryzki donosi, że d. 30. Sierpnia po Mszy, miał Lord Wellington posłuchanie u Króla, które przeszło godzinę trwało. Dnia 1. Września zrana wyiechał do Cambray, gdzie popis woyska uważaiącego Francyę odprawić, a w Październiku do Paryża powrócić zamyśla.

W Nancy ogłoszono rozkaz Ministra woyny, według którego z dniem 1. Września wszystkie zaciągi do woyska liniiowego tymczasowo wstrzymane bydź maią. Oto iest rozkaz, który w tey mierze pod dniem 23. Sierpnia wydał Margrabia Villeneuve, Prefekt Departementu Cherskiego: „Woysko liniiowe doszło do zupełney liczby, przez N. Pana na rok 1816 oznaczoney. Król zawsze pamiętny na to, ażeby ciężarów swoiego ludu bez przynaglaiących przyczyn nie pomnażać, rozporządził mocą okólnika pod dniem 15. t. m. ze strony JW. woiennego Ministra Sekretarza Stanu wydanego, ażeby wszelkie zaciągi do woyska liniiowego tymczasowo wstrzymano. To rozporządzenie zacznie skutkować z dniem 1go Września, i od tego IIPP. Burmistrze (Maires) nie będą mogli przyymować więcey żadnych nowozaciężnych do korpusów woyska liniiowego. Żaden z tych, którzy po dniu 1. Września okażą zaświadczenie dobrowolnego zaciągu, nie powinien otrzymać karty podróżney, ani bydź umieszczonym przy iakowym korpusie liniiowym. Jeżeliby przeciwko woli JW. Ministra niektórych przyięto, tedy należy ich odprawić natychmiast, nie płacąc im owych 25 franków, które drugą połowę ich porękownych pieniędzy wynoszą. Wysłani do nadzwyczaynych zaciągów Officerowie i sierżanci woyska liniiowego, maią według upoważnienia JW. Ministra natychmiast do swoich korpusów powracać. Dawnieysi Woyskowi, którzy ieszcze nie byli wcielonymi, lecz otrzymali rozkazy do wyruszenia, upoważnieni są zostawać u swoich rodzin iako urlopowani na czas nieoznaczony, iednakowoż maią bydź gotowymi na wszelkie rozkazy. Woyskowi, którzy iuż byli przy swoich chorągwiach, ale takowe od czasu nowey organizacyi woyska bez pozwolenia opuścili, maią bydź iako zbiegi śledzeni. Rozkaz JW. Ministra woyny względem wstrzymania dobrowolnych zaciągów do woyska liniiowego wydany, nie rozciąga się do dobrowolnych zaciągów do gwardyi Królewskiey. Departement ma ieszcze 30 ludzi do tey gwardyi dostawić; zależy na tem, aby ten kontyngens natychmiast zupełnie był dostawiony. Zaciąganie woysk do osad przeznaczonych nie iest zatamowane. IIPP. Burmistrze maią przyymować daley ludzi do tych korpusów, to iest do batalionów Gwadelupy i Martyniki. JP. Margrabia Villeneuve, Prefekt Departementu Cherskiego spuszcza się na gorliwość i czynność IIPP. Podprefektów i Burmistrzów w dopełnieniu powyższych rozporządzeń, szczególniey im zalecaiąc, aby podwoili swoie usiłowania w zaciąganiu do różnych korpusów gwardyi. Jednakże tylko tacy ludzie maią bydź do nich przyymowani, których uległość i dobre postępki są znane, i którzy z resztą dopełniaią warunki w dotychczesnych instrukcyach oznaczone." — W Bourges d. 23. Sierpnia 1816.

(Podpisano) Margrabia Villeneuve.

W dzień imienin Królewskich powypuszczano w Tuluzie, Auxerze i w wielu innych mieyscach we Francyi na wolność takowych ludzi, którzy dotąd, iako podeyrzani, byli w więzieniach; pouwalniano także innych z pod dozoru Policyi, pod którym dotąd dla dawnych postępków swoich zostawali.

Donoszą z Dijonu d. 24. Sierpnia, że w St. Jean de Losne aresztowano iednego kowala nazwiskiem Jakoba Clemence, który należał do Ajentów odkrytey w Departemencie Cote d'Or podeyrzaney korrespondencyi. Znalezione przy nim listy, pisane były w stylu nierozumiałym. Clemence nosił na sobie miedziany medal obwinięty w kitaykę, który, iak twierdzą, wyobraża Papieża Klemensa. Ten medal, który wszelkiemi sposobami starał się ukryć, miał zawieszony na szyi na kilku wązkich wstążkach koloru błękitnego, czerwonego i białego.

Sąd prewotalny Departementu Wyższey Garumny skazał żołnierza Jakoba Augusta Fouché, za buntownicze mowy, na pięcioletnie więzienie, pieniężną karę 200 franków, i złożenie rękoymi 2000 franków po upłynieniu czasu iego kary.

Sprawa JP. Stefanii Tascher de la Pagèrie przeciwko Xięciu Arembergowi o uznanie nieważności zawartego z nim w roku 1808 związku małżeńskiego, iuż rozstrzygnięta. Sąd pierwszey Instancyi w Paryżu uznał w dniu 30. Sierpnia rzeczony związek małżeński za nie ważny i nie istnący, ponieważ skarżąca się dowiodła, że gwałtem przymuszoną została do tego małżeństwa, które zresztą nigdy dopełnionem nie było.

Wielka Brytaniia.

Dnia 21. Sierpnia było zgromadzenie na ratuszu starego miasta Londynu, gdzie iednomyślnie uchwalono adres do Xięcia Reienta, i podano 15 rozmaitych proiektów; w 7miu z nich iest rzecz o przyczynach panuiącego teraz niedostatku, szczególniey w niższey klassie ludu; osmy przedstawia, że ten panuiący niedostatek wymaga koniecznie bezzwłocznego zniesienia wszystkich zbytecznych urzędów, wszystkich pensyi, które z żadnem sprawowaniem służby nie są połączone, i wprowadzenia nayściśleyszey oszczędności we wszystkich wydatkach publicznych; dziewiąty proiekt tycze się reformy Parlamentu; dziesiątym zaleca się Hrabstwom, miastom, wsiom i parafiiom W. Brytanii, utrzymywać zgromadzenia, które nayprzyzwoitszych środków używać maią, ażeby zmnieyszenia podatków i publicznych wydatków, zniesienia zbytecznych urzędów etc. domagać się, tegoż ile możności dokazać, i nie dopuszczać, żeby ich pozorem lub podeyściami od tego usilnego żądania odwodzono. Reszta proiektów tyczę się formalności podczas podawania adressów.

Gazeta Londyńska Kuryer poczytuie te proiekta za skutek podstępu demagogów, zapewniaiąc, że uchwały pomienionego zgromadzenia weale nie tchną duchem znakomitych kupców, rękodzielników i bankierów Londyńskich. Tymczasem zaprowadzili iuż Ministrowie, bez chełpienia się z tego, bardzo obszerne systema oszczędności; od czasu odroczenia Parlamentu zmnieyszyli woysko o 10,000 ludzi, wydatki artylleryi z 4ch milionów na ieden zniżyli, w Kommissaryatach wielkie ograniczenia porobili, niektóre z nich nawet wcale poznosili, i zaymuią się teraz planami do nowych redukcyi.

W Plymouth ustanowiono Wydział, który się ma znosić z Londyńskiem Towarzystwem w celu wspierania zubożałych rolników i rzemieślników.

Królestwo Polskie.

Gazety Warszawskie z dnia 17. Września zawieraią następuiące urządzenie:

W Imieniu Nayiaśnieyszego
Alexandra I.
Cesarza Wszech Rossyi, Króla Polskiego, etc. etc. etc.
Namiestnik Królewski w Radzie Stanu.

Zważywszy korzyści z dobrze urządzonego Towarzystwa Ogniowego dla poiedyńczych właścicieli, a przeto i dla ogółu Kraiu wynikaiące; z drugiey zaś strony, chcąc Towarzystwo to ugruntować na zasadzie słuszności, ażeby nikt z członków onego większych opłat nie ponosił nad te, iakim iego zabudowania podlegać powinny;

Zważywszy także potrzebę, aby tak pożyteczna Instytucya nadal celom swoim skuteczniey i bez zwłoki odpowiadała; aby wpływy składek i wypłaty pogorzelcom następowały bez żadnego zawodu; aby składki nigdy nad potrzebę rozpisywane, lub na cel obcy stowarzyszeniu użyte nie były; nakoniec, aby koszta administracyi granic oszczędności nie przestępowały; — Na przełożenie Kommissyi Rządowey Spraw Wewnętrznych i Policyi, po wysłuchaniu ogólnego Zgromadzenia Rady Stanu, postanowiliśmy i stanowiemy:

TYTUŁ I.

§. 1. Będzie w Królestwie Polskiem ogólne Towarzystwo Ogniowe, do którego wszystkie bez wyiątku miasta należą.

§. 2. Towarzystwo to dzielić się będzie, stosownie do natury zabudowań, na dwie klassy.

§. 3. Do pierwszey klassy należeć maią wszystkie zabudowania murowane z cegły palonej lub niepaloney, i (z piza) czyli ziemi bitey, blachą, kamieniem, lub dachówką kryte. Do drugiey klassy, wszelkie inne zabudowania.

§. 4. Fundusze każdey klassy będą oddzielnie obrachowane, i na wspomożenie pogorzelców właściwey tylko klassy obrócone; awanse nawet z iedney na rzecz drugiey klassy, pod żadnym pozorem czynione bydź nie maią.

§. 5. Składka będzie dwoiaka: stała, i w potrzebie dodatkowa.

§. 6. Stała składka z domów pierwszey klassy, wynosić będzie ośm groszy Polskich od sta złotych Polskich zapewnioney wartości; z domów drugiey klassy, płacić będą zabudowania murowane, inaczey kryte iak domy pierwszey klassy, dwanaście groszy; wszelkie zaś inne zabudowania szesnaście groszy Polskich od sta złot. Pols. zapewnioney wartości.

§. 7. Składka stała, przy podatku od domów, w dwóch równych półrocznych ratach, zacząwszy od dnia 1. Stycznia 1817 roku, do Kassy Towarzystwa wnoszoną będzie.

§. 8. Zabudowania więcey nad inne niebezpieczeństwem ognia grożące, iako to: gorzelnie, browary, mydlarnie, farbiarnie, kuźnie kowalskie, i wszelkie fabryki, nieustaiącego wielkiego ognia, oraz znacznego zapasu materyałów palnych wymagaiące, podwóyną składkę

według klassy, do którey należą, opłacać będą.

§. 9. Wyięte są z Towarzystwa budowle oczewistem poprzedniczem niebezpieczeństwem ognia grożące; a mianowicie fabryki prochu, ludwisarnie, fryszerki, huty i t. p.

§. 10. Z dniem ostatnim Grudnia roku każdego, rachunki Towarzystwa zamknięte bydź powinny; a w przeciągu następuiących trzech miesięcy, Dyrekcya Jeneralna układać będzie stan funduszów Towarzystwa z roku upłynionego, iak następuie:

A. Przychod

Składa się:

1. Z przeszłorocznego w kassie pozostałego funduszu.

2. Ze składki zwyczayney.

a) Od domów pierwszey klassy.

b) Od domów drugiey klassy.

c) Od domów podwoyną opłatę wnoszących.

B. Rozchód

1. Na Pogorzelc

Z wyrażeniem przez szczegóły dat, nazwiska pogorzel, i ilości oszacowaney szkody.

2. Na koszta administracyi.

C. Porównanie. — Przychód. — Rozchód. — Pozostaie zapasu. — Nie dostaie.

Stan ten od Kommissyi Rządowey Spraw Wewnętrznych i Policyi zrewidowany i zatwierdzony, następnie przez Dyrekcyę Jeneralną corocznie drukiem do wiadomości publiczney podany będzie.

§. 11 Gdyby z powyższego stanu się okazało, iż składka zwyczayna §. 6. oznaczona, na zapłacenie całkowite wszystkich zdarzonych pogorzel nie wystarczy; Dyrekcya Jeneralna mocną będzie, za upoważnieniem Kommissyi Rządowey Spraw Wewnętrznych i Policyi, rozpisać na rok następuiący składkę nadzwyczayną dodatkową; przeciwnie zaś, ieżeli z porównania przychodu i rozchodu rocznego okaże się zapas, składka stała w następnym roku należna, o tyleż zmnieyszoną będzie.

§. 12. Towarzystwo ogniowe wynagradza szkody wszelkie w zabudowaniach z pożaru wynikłe, tudzież z części zabudowań dla przerwania ognia zniesionych, w miarę przyiętego szacunku budowli. Wynagrodzenia pogorzelcom na nowo się buduiącym, w trzech ratach równey ilości (a mianowicie 1. kiedy się budowla zaczyna, 2. kiedy do połowy doprowadzona, 3. kiedy ukończona zostanie) z kassy główney Dyrekcyi będą opłacone. Pogorzel zaś od opłaty składki nie uwalnia.

TYTUŁ II.

Administracya.

§. 13. Będzie przy Kommissyi Rządowey Spraw Wewnętrznych i Policyi, Dyrekcya Jeneralna Towarzystwa, którey skład i etat, przez osobne postanowienie oznaczonym zostanie.

§. 14. Przedmioty wszystkie kollegialnie w Dyrekcyi, pod prezyduiącym Kommissarzem odrabiane będą, którey szczegółową organizacyę wraz z instrukcyą względem wykonania niniejszego postanowienia, Kommissya Rządowa Spraw Wewnętrznych i Policyi, do Naszego poda potwierdzenia.

Członki maiące głos stanowczy w Dyrekcyi, tudzież Kassyer, kaucyę złożyć powinni.

TYTUŁ III.

Przepisy ogólne.

§. 15. Dotąd trwaiące Towarzystwo wsi zachowuiemy: w Dobrach narodowych Królewskich, Skarbowi powróconych, bądź w bezpośredniey administracyi skarbowey, bądź w posiadaniu prywatnych osób będących, iako to Starościńskich, Emfiteutycznych, i t. p. także Gminnych, Duchownych, Instytutowych; dozwalaiąc wsiom dziedzicznym pozostać, lub przystępować do tego Towarzystwa. — Wspomniona w artykule 13 Dyrekcya, kassę takowych składek wieyskich osobno utrzymywać, i osobno rachunki prowadzić będzie.

§. 16. Rachunki Towarzystwa, po pierwszey rewizyi przez Kommissarzów do tego przeznaczonych, do Izby Obrachunkowey odsyłane będą.

§. 17. Towarzystwo ogniowe, Uchwałą Kommissyi Rządowey z dnia 4. Czerwca roku 1807 postanowione, z dniem ostatnim Grudnia r. b. rozwiązuiemy; żadne długi Towarzystwa tego, Towarzystwo nowo urządzić się maiące obciążać nie będą.

Kommissya Rządowa Spraw Wewnętrznych i Policyi przedstawi Nam środki, do zastąpienia niedostatku funduszu dotąd trwaiącego Towarzystwa, na wynagrodzenie całkowite wszystkich pogorzel, z lat od roku 1807 do końca r. 1816.

§. 18. Rachunki z tego czasu przeciągu iak nayrychley do wiadomości publiczney podane bydź maią.

Uskutecznienie postanowienia niniejszego, które w Dzienniku Praw umieszczone bydź ma, wszystkim Kommissyom Rządowym, ezem do którey należy, polecamy.

Działo się w Warszawie na posiedzeniu Rady Administracyyney dnia 9. Lipca 1816.

(*Tu podpisy.*)